

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

23.12.2025

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Цього року Довженко-Центр отримає додаткове фінансування. – Олександр Кравченко](#)

[Булгаков і «русскій мір». – Віталій Портніков](#)

Мовні питання

[Мовний омбудсмен повідомила, що у цьому році українська мова зміцнила свої позиції у соцмережах. – Сергій Албул](#)

Благодійність

[Святослав Вакарчук продав свою гітару за \\$350 000 задля допомоги «Азову». – Микита Кишиневський](#)

[«Ветерани космічних військ» зібрали 700 000 грн під час гри «Еліас» у Харкові. – Микита Кишиневський](#)

[Фестиваль «Різдвяні піснеспіви» у Рівному зібрав кошти на підтримку українських військових](#)

Театр

[Які прем'єри українські театри готують взимку. – Вікторія Кіхтенко](#)

[Джордж Орвелл у Чернігові, Йозеф Рот у Львові, казки Андерсона у Харкові та Чернівцях: театральні зимові прем'єри. – Вікторія Котенок](#)

[Закарпатський театр ляльок у Словаччині показав «Недотепу із Вертепа»](#)

Хореографічне мистецтво

[Різдво в Харкові: світова зірка балету на сцені в укритті. – Катерина Єлецьких](#)

Музика

[Різдвяний тур Національного хору Верьовки об'єднає міста України святковою програмою. – Ярослава Наумова](#)

Візуальні мистецтва

[Держмистецтв оголосило претендентів на здобуття премії імені Миколи Анацького у 2026 році. – Валерія Буняк](#)

[ПРОЄКЦІЇ. ВІДКРИТТЯ](#)

[На фасаді київського вокзалу запустили інтерактивне світлове шоу. – Микита Кишиневський](#)

[Артпроект «Інший поруч»: у Луцьку запрошують переосмислити ставлення до тварин. – Наталія Сень](#)

[«Як це зроблено?»: хиткі конструкції виставки Promprylad Art Center. – Ілля Туригін](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Документальний фільм «Пісні землі, що повільно горить» номіновано на Європейську кінопремію у двох категоріях. – Катерина Гладка](#)

[Національна прем'єра фільму «Мавка. Справжній міф» відбудеться в Палаці «Україна»](#)

[«Ти – космос» став другим найкасовішим українським фільмом 2025 року. – Діана Горон](#)

[Навіщо Україні кіноосвіта під час війни. – Альона Тимошенко](#)

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

[Рівне 20–30-х років XX століття в мініатюрі: як тактильна карта повертає місто, якого вже немає. – Тетяна Мельничук](#)

Література. Книговидання

[Поезія, щоденники й есе війни: назвали переможців конкурсу воєнної літератури «4.5.0». – Анастасія Большакова](#)

[Вибір Читомо-2025: відома найкраща українська проза року](#)

Музейна справа

[В Івано-Франківську представлять український павільйон зі всесвітньої виставки EXPO 2025. – Микита Кишиневський](#)

[Маріупольський краєзнавчий музей створив електронний каталог своєї колекції](#)

Охорона культурної спадщини

[Унікальний палац на Прикарпатті повернули у власність громади. – Андрій Міцкевич](#)

[У День енергетика Надя Дорофєєва передала свій інстаграм майстру ДТЕК. – Микита Кишиневський](#)

Загальні питання

Цього року Довженко-Центр отримає додаткове фінансування. – Олександр Кравченко

«Міністерство культури України спільно з Держкіно оперативно врегулювали фінансові питання Національного центру Олександра Довженка, що виникли у 2025 році», – йдеться у повідомленні Довженко-Центру. Зазначається, що йдеться про фінансуванні у розмірі 2,5 млн гривень. Завдяки цьому можна буде забезпечити своєчасну виплату заробітної плати працівникам і оплату комунальних послуг. «Також Мінкульт, Держкіно та Довженко-Центр спільно напрацьовують рішення, які у 2026-му допоможуть посилити фінансову спроможність та автономію інституції», – запевнили в установі. Джерело:

https://lb.ua/culture/2025/12/22/713169_tsogo_roku_dovzhenkotsentr.html

Булгаков і «руський мір». – Віталій Портніков

«Плутанина між цінністю культурної спадщини та її меморіалізацією – спадщина ще радянських часів. Тоді письменник був не письменником, якщо у нього не було Сталінської премії (бажано 1 ступеня), а артист без звання народного артиста взагалі був ніхто. Колишні радянські люди досі згадують як про травму те, що В. Висоцькому не дали й заслуженого артиста, і з гордістю пригадують, що А. Пугачова стала останньою народною артисткою СРСР. Хоча яке це має значення, якщо замислитись? Але в сучасній росії досі має. Вони своїх ветеранів сцени гордо величають народними артистами Радянського Союзу, в той час, як ми згадуємо тільки про українські звання. А в інших країнах ніхто й не пам'ятає, що Раймунд Паулс був народним артистом СРСР чи Латвійської РСР. І що Карел Готт був народним артистом ЧССР. Бо не совок. У інших країнах завжди було інакше. У Норвегії немає вулиць Гамсуна чи пам'ятників великому письменнику, бо він, на жаль, зрадив Батьківщину. Але його читають, вивчають, екранізують. Бо без нього важко уявити собі норвезьку культуру. Як важко собі уявити російську культуру без Булгакова чи Ахматової. І ніхто не забороняє тим громадянам України, які вважають себе частиною „руського міра“, читати й перечитувати „Майстра і Маргариту“ або повторювати рядки про „великое русское слово“. Але я рішуче не розумію, чому Україна має вшановувати меморіалами людей, які обрали для своєї творчої реалізації культуру російську – а до цивілізації країни, де вони народилися, ставилися зневажливо або байдуже? Так, я розумію що всі ці та інші постаті допомагають підживлювати міфи про „руський Київ“ чи „руську Одесу“ – але в часи, коли російські ракети можуть поставити крапку в історії цих та інших українських міст, прийшов час руйнування міфів. Я розумію росіян – від путіністів до Латиніної чи Шендеровича – які все одно бажають, щоб Україна в будь-якому варіанті залишалася російською культурною провінцією, але українцям у ці часи це до чого? Якщо вже зовсім спростити ситуацію й звернутися до вас словами іншого видатного російського поета, Й. Бродського: так все ж таки що ви волієте чути перед смертю, „строчки із Александра“ чи „брехню Тараса“? І якщо вам так важливі строчки Александра, романи Михайла і вірші Анни, заради чого ви страждаєте у бомбосховищах,

мучаєте себе і дітей, недосипаєте, не знаєте, що у вас буде в майбутньому? Адже поруч з вами ціла країна, у кожній бібліотеці якої є романи Міхаїла, є Патрікі, під час прогулянки по яких так приємно згадувати Берліоза, є меморіальна квартира Анни Андріївни в Пітері, є „великое русское слово” і немає війни. Це ж шизофренія якась, вибачте. Може, це не розуміє Латиніна, але ви зрозумійте: не можна бути напіввагітною. Час, коли тут була напівросія, минув. Тепер тут буде або Україна – якщо ми відіб’ємося. Або росія – якщо ні. І в захопленій росією Україні нічого українського вже не буде. Від слова зовсім. А чи будуть в Україні, яка відіб’ється, читати Булгакова чи Ахматову? З роками будуть – але в українському перекладі й з усвідомленням контексту. Але пам’ятників діячам російської культури в Україні більше не з’явиться – і кожна притомна людина прекрасно розуміє чому». Джерело:

<https://espresso.tv/poglyad-bulgakov-i-russkiy-mir>

Мовні питання

Мовний омбудсмен повідомила, що у цьому році українська мова зміцнила свої позиції у соцмережах. – Сергій Албул

У 2025 році темпи українізації соціальних мереж прискорилися, а виконання вимог мовного законодавства в інтернет-просторі демонструє позитивну динаміку. Про це повідомила уповноважена із захисту державної мови О. Івановська під час обговорення стану дотримання вимог законодавства щодо мови інтернет-представництв та презентації дослідження про вживання української та російської мов в українському сегменті соціальних мереж у 2025 році. Вона підкреслила, що особливо помітне зростання вибору української на платформах з найбільшим впливом на формування мовного середовища підлітків: це YouTube (плюс 19%) та TikTok (плюс 29%). Важливим є і регіональний вимір. Так, наприклад, у 2025 році Дніпропетровська область за темпами українізації дописів випередила навіть Київ, продемонструвавши зростання на 15,3%. Докладніше:

https://lb.ua/society/2025/12/23/713259_movniy_ombudsmen_povidomila_sc_ho.html

Благодійність

Святослав Вакарчук продав свою гітару за \$350 000 задля допомоги «Азову». – Микита Кишиневський

Український музикант С. Вакарчук продав свою концертну гітару на благодійному аукціоні від Forbes Ukraine за 350 тисяч доларів (14,8 мільйона гривень). Отримані кошти підуть на закупівлю дронів для 1 корпусу Нацгвардії «Азов». Докладніше:

<https://shotam.info/sviatoslav-vakarchuk-prodav-svoiu-hitaru-za-350-000-zadlia-dopomohy-azovu/>

«Ветерани космічних військ» зібрали 700 000 грн під час гри «Еліас» у Харкові. – Микита Кишиневський

Коміки з «Ветеранів космічних військ» провели дві трансляції гри «Еліас» у Харкові. Разом із глядачами вони зібрали 700 тисяч гривень на мікроавтобуси та обладнання для військових. Докладніше:

<https://shotam.info/veterany-kosmichnykh-viysk-zibraly-700-000-hrn-pid-chas-hry-elias-u-kharkovi/>

Фестиваль «Різдвяні піснеспіви» у Рівному зібрав кошти на підтримку українських військових

У Парку культури та відпочинку імені Т. Г. Шевченка відбувся фестиваль пісенно-музичного мистецтва «Різдвяні піснеспіви», який об'єднав професійні та аматорські колективи Рівного й Квасилова, а також поєднав мистецьку програму з благодійною метою – збором коштів на підтримку Збройних сил України. Докладніше:

<https://rivne.rayon.in.ua/news/858431-festival-rizdvyani-pisnespivi-u-rivnomu-zibrav-koshti-na-pidtrimku-ukrainskikh-viyskovikh>

Театр

Які прем'єри українські театри готують взимку. – Вікторія Кіхтенко

Бродвейський драматург Річард Нельсон ставитиме уже третю виставу в Театрі на Подолі. Одразу чотири театри працюють над «Енеїдою». А відома акторка І. Вітовська запускає ще один власний проєкт після «Київської перепічки». Представники майже сорока українських театрів розповідають, які прем'єри вони готують узимку. Бонус – анонси святкових вистав до Різдва та Нового року. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1195364-aki-premeri-ukrainski-teatri-gotuut-vzimku/>

Джордж Орвелл у Чернігові, Йозеф Рот у Львові, казки Андерсона у Харкові та Чернівцях: театральні зимові прем'єри. – Вікторія Котенок

«Український театр під час повномасштабної війни існує під обстрілами, в укриттях і поруч із фронтом. У прифронтових містах сцена стає місцем опору, свідчення і підтримки для дітей, дорослих і для самих митців. Різдвяні казки тут звучать поруч із документальними історіями війни. Театри Сум, Харкова, Херсона, Одеси, Чернігова й Полтави говорять зі сцени про страх, втрати, пам'ять і надію. Колективи, що працюють у тилу, шукають нові форми і тексти для осмислення спільного досвіду. Львів, Рівне, Чернівці та Луцьк, поруч зі святковими програмами, пропонують глядачам складні розмови про дім, ідентичність і травму...». Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/12/22/713079_dzhordzh_orvell_chernigovi_yozef.html

Закарпатський театр ляльок у Словаччині показав «Недотепа із Вертепа»

Вистава «Недотепа із Вертепа» – серед візитівок репертуару Закарпатського академічного обласного театру ляльок. Її показали у Словаччині.

У межах гастролей відбулися два покази – на сценах Культурно-креативного центру «Зірка» в місті Тренчин та у Регіональному центрі культури в місті Превідза. Постановку за п'єсою Д. Кешелі здійснив заслужений артист України О. Куцик. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/858725-zakarpatskiy-teatr-lyalok-u-slovachchini-pokazav-nedotepu-iz-vertepa>

Хореографічне мистецтво

Різдво в Харкові: світова зірка балету на сцені в укрітті. – Катерина Єлецьких

25 грудня на Loft Stage Харків Опера відбудеться різдвяний Гала-балет за участі першої солістки English National Ballet К. Ханюкової. Разом із нею на сцену вийдуть провідний соліст Національної опери України Д. Сілкін, заслужені артистки України А. Радієвська й О. Шевцова, а також провідні солісти харківської балетної сцени. Авторка розповідає, як у 20 кілометрах від лінії фронту працює Харківська опера, яка раніше була відома як одна найбільших сцен в Європі. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1195642-rizdvo-v-harkovi-svitova-zirka-baletu-na-sceni-v-ukritti/>

Музика

Різдвяний тур Національного хору Верьовки об'єднає міста України святковою програмою. – Ярослава Наумова

Національний хор імені Григорія Верьовки вирушає у різдвяний тур містами України зі святковою програмою. Організатори анонсують масштабне дійство за участі хору, оркестру та балету – загалом 70 артистів на сцені (а у Києві – 100 артистів). Тур охопить дев'ять міст України та триватиме з 4 по 24 січня. Докладніше про розклад та програму:

<https://espreso.tv/suspilstvo-rizdvyaniy-tur-natsionalnogo-khoru-verovki-obednae-mista-ukraini-svyatkovoyu-programoyu>

Візуальні мистецтва

Держмистецтв оголосило претендентів на здобуття премії імені Миколи Анацького у 2026 році. – Валерія Буняк

Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти оприлюднило імена претендентів на здобуття премії імені Миколи Анацького у 2026 році. Премією в розмірі 20 тисяч гривень нагородять фотохудожників та фотожурналістів за вагомий внесок у розвиток та популяризацію українського мистецтва фотографії, а також за високопрофесійне висвітлення та фіксацію у творах подій сучасної історії України. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/246517/2025-12-22-derzhmystetstv-ogolosylo-pretendentiv-na-zdobuttya-premii-imeni-mykoly-anatskogo-u-2026-rotsi/>

ПРОЄКЦІЇ. ВІДКРИТТЯ

Виставку «Проекції» можна подивитися до 17 січня у галереї Imagine Point (Київ). В експозиції представлено живопис П. Бевзи та скульптуру С. Савченка. Докладніше:

<https://mitec.ua/proyekcziyi-vidkryttya/>

На фасаді київського вокзалу запустили інтерактивне світлове шоу. – Микита Кишиневський

21 грудня фасад Центрального залізничного вокзалу Києва став майданчиком для масштабної світлової інсталяції «Поділись світлом». Відвідувачі можуть керувати підсвіткою через смартфон. Для цього треба відсканувати QR-код на стенді біля входу, обрати колір та написати короткий текст. Послання з'явиться на фасаді вокзалу. Проект «Поділись світлом» втілили світловий дизайнер М. Каблука та лабораторія Expolight Arts за підтримки «УЗ». Організатори живлять обладнання від генераторів, тож система працює цілком автономно. Докладніше:

<https://shotam.info/na-fasadi-kyivskoho-vokzalu-zapustily-interaktyvne-svitlove-shou/>

Артпроект «Інший поруч»: у Луцьку запрошують переосмислити ставлення до тварин. – Наталія Сень

У Луцьку діє масштабний мистецький проект «Інший поруч» за участі понад 200 митців. Шість музейних локацій міста запрошують переосмислити стосунки людини з тваринами через сучасне мистецтво. Виставка триватиме до 20 лютого. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/topics/858437-artproekt-inshiy-poruch-u-lutsku-zaproshuyut-pereosmisliti-stavlennya-do-tvarin>

«Як це зроблено?»: хиткі конструкції виставки Promprylad Art Center. – Ілля Туригін

12 грудня відбулося офіційне відкриття Promprylad Art Center – нової культурної інституції в Івано-Франківську, що орієнтована на діяльність у сфері сучасного мистецтва та освіти. Її простір розташовано на території колишнього заводу «Промприлад», що наразі функціонує як інноваційний центр, спрямований на економічний, урбаністичний і культурний розвиток регіону. Першим проектом Promprylad Art Center стала виставка «Як це зроблено?» Р. Хімея та Я. Малащука – художників, які працюють на межі візуального мистецтва й кіно. Кураторка проекту – програмна директорка артцентру К. Малих. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/12/23/713143_yak_tse_zrobleno_hitki.html

Кіномистецтво. Кінопрокат

Документальний фільм «Пісні землі, що повільно горить» номіновано на Європейську кінопремію у двох категоріях. – Катерина Гладка

Документальний фільм «Пісні землі, що повільно горить» («Songs of Slow Burning Earth») режисерки О. Журби офіційно увійшов до списку

номінантів 38-ї Європейської кінопремії European Film Awards. Стрічку відзначили одразу у двох категоріях – «Європейський документальний фільм» та «Європейський фільм». Наступний етап голосування триватиме до 8 січня. Церемонія оголошення переможців відбудеться 17 січня в Берліні. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/12/22/713104_dokumentalniy_film_pisni_zemli.htm

1

Національна прем'єра фільму «Мавка. Справжній міф» відбудеться в Палаці «Україна»

Вперше за всі роки існування Палац «Україна» перетвориться на величезний кінотеатр. 22 лютого в одній залі зберуться одночасно 3500 глядачів, які зможуть побачити фільм «Мавка. Справжній міф» на одному з найбільших екранів країни. В український прокат стрічка вийде з 1 березня. Режисерка – К. Царик. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/prem-iera-filmu-mavka-spravzhnii-mif/>

«Ти – космос» став другим найкасовішим українським фільмом 2025 року. – Діана Горон

Науково-фантастична драма П. Острікова «Ти – космос» за результатами п'яти вікендів у прокаті стала другим найкасовішим українським фільмом 2025 року. За п'ять вікендів стрічку подивилося 290 425 глядачів і вдалося зібрати бокс-офіс у 53,4 мільйона гривень. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/246535/2025-12-23-ty-kosmos-stav-drugym-naykasovishym-ukrainskym-filmom-2025-roku/>

Навіщо Україні кіноосвіта під час війни. – Альона Тимошенко

Засновниця і директорка Української Кіношколи розповідає про діяльність очолюваної нею інституції. Докладніше:

https://lb.ua/blog/alona_tymoshenko/713247_navischo_ukrayini_kinoosvita_p_id.html

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Рівне 20–30-х років ХХ століття в мініатюрі: як тактильна карта повертає місто, якого вже немає. – Тетяна Мельничук

У центрі Рівного з'явився унікальний об'єкт – тактильна 3D-карта міжвоєнного міста, створена з бронзи та пристосована для людей з порушеннями зору. Це перша спроба відтворити Рівне таким, яким воно було до Другої світової війни, – з утраченими спорудами, історичними кварталами та рельєфом, якого вже не існує у сучасному міському ландшафті. Замість монументальних пам'ятників, які «тиснуть» на глядача – маленькі бронзові деталі. Про ідею, роботу та архітектурні відкриття міста міжвоєнного періоду розповідає один з авторів проєкту А. Шинкарук. Докладніше:

<https://rivne.rayon.in.ua/topics/857561-rivne-20-30-kh-rokiv-khkh-stolittya-v-miniatiyuri-yak-taktilna-karta-povertae-misto-yakogo-vzhe-nemae>

Література. Книговидання

Поезія, щоденники й есе війни: назвали переможців конкурсу воєнної літератури «4.5.0». – Анастасія Большакова

Метою конкурсу є популяризувати літературу військових та ветеранів російсько-української війни. Поезія: 1 місце – С. Татчин, 2 місце – О. Паляничка, 3 місце – Д. Астаф'єв. Оповідання: 1 місце – Д. Соломонюк, 2 місце – В. Янкевич, 3 місце – І. Бережний, М. Карась, В. Івченко. Есе: 1 місце – М. Сорока, 2 місце – Б. Зарицький, 3 місце – С. Токінов, С. Науменко. Щоденники: 1 місце – А. Запорожець, 2 місце – В. Милько, В. Сладкий, Ф. Рудий, 3 місце – Є. Попеску. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/ogolosili-peremozhciv-konkursu-voyennoj-literaturi-4-5-0-2025-roku-312199/>

Вибір Читомо-2025: відома найкраща українська проза року

Медіа про книжки «Читомо» оголосило найкращі фікшн й автофікшн за 2025 рік. Формувало перелік журі, до складу якого увійшло одинадцять літературних критиків та один творчий тандем. Переможці: «Кассандра курить папіроси» А. Безпалої, «Aurora Borealis» М. Гаха, «Нерухомість» А. Грувер та ін. Докладніше:

<https://chytomo.com/vybir-chytomo-2025-vidoma-najkrashcha-ukrainska-proza-roku/>

Музейна справа

В Івано-Франківську представлять український павільйон зі всесвітньої виставки EXPO 2025. – Микита Кишиневський

В Івано-Франківську на території Промприладу відкривають український павільйон Not For Sale, який представляли на EXPO 2025. Цю експозицію відвідали в Японії понад три мільйони людей. Виставка прийматиме гостей до 23 січня. Павільйон має форму магазину, де нічого не можна купити. Замість товарів тут 18 предметів, кожен з яких символізує людські цінності: свободу, гідність, стійкість. Відвідувачі можуть сканувати штрих-коди та переглядати відеоісторії українців, які захищають базові права. Докладніше:

<https://shotam.info/v-ivano-frankivsku-predstavliat-ukrainskyy-pavilyon-zi-vsesvitnoi-vystavky-expo-2025/>

Маріупольський краєзнавчий музей створив електронний каталог своєї колекції

У каталозі – інформація про близько 1700 музейних предметів. У перспективі ресурс забезпечить збереження та відкритий доступ до інформації про мистецькі, етнографічні, археологічні та історичні колекції – для дослідників і широкої аудиторії. До кінця січня планується запуснути англomовну версію каталогу для міжнародної аудиторії. Електронний каталог створюється у співпраці з Товариством Рафаеля Лемкіна, ГО «Музей сучасного мистецтва» та Лабораторією моніторингу української спадщини HeMo за підтримки Міністерства закордонних справ Королівства Нідерландів і Penn Cultural Heritage Center. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/858476-mariupolskiy-kraeznavchiy-muzey-stvoriv-elektronniy-katalog-svoei-kolektsii>

Охорона культурної спадщини

Унікальний палац на Прикарпатті повернули у власність громади. – Андрій Міцкевич

Івано-Франківський апеляційний суд повернув обласній раді палац Реїв у селі Приозерне Рогатинської громади. Йдеться про пам'ятку архітектури національного значення XIX століття. Докладніше:

https://zaxid.net/unikalniy_palats_na_prikarpatti_povernuli_u_vlasnist_gromadi_n1626598

У День енергетика Надя Дорофєєва передала свій інстаграм майстру ДТЕК. – Микита Кишиневський

22 грудня співачка Надя Дорофєєва привітала енергетиків із професійним святом та передала керування своєю сторінкою в інстаграм майстру бригади ДТЕК. У цей день він показав підписникам артистки, як працюють ті, хто повертає світло в українські домівки. Докладніше:

<https://shotam.info/u-den-enerhetyka-nadia-dorofieieva-peredala-sviy-instahram-maystru-dtek/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm